

Hyvinvointikertomus

väliraportti 2022-2023

**Kimitoön
Kemiönsaari**

<i>1. Johdanto</i>	2
<i>2. Talous ja elinvoima</i>	4
<i>3. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet</i>	6
<i>4. Nuoret ja nuoret aikuiset</i>	10
<i>5. Työikäiset</i>	12
<i>6. Ikäihmiset</i>	14
<i>7. Yhteenveto</i>	16

VÄLIRAPORTTI VÄESTÖN HYVINVOINNISTA KAUDELLA 2022 – 2023

1. Johdanto

Hyvinvointikertomus laaditaan kunnan hyvinvointipolitiikan suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työvälineeksi. Kertomus on tiivis ja helppotajuinen kuvaus kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin vaikuttavien tekijöiden muutoksista ja kehittämistarpeista.

Hyvinvointikertomus on osa kunnan strategista johtamista, ja sitä hyödynnetään talouden ja toiminnan suunnittelussa.

Hyvinvointikertomuksen työstämistä varten on asetettu hyvinvointiryhmä. Hyvinvointiryhmä on hallinnonalojen rajat ylittävä työryhmä, johon kuuluu viranhaltijoita kaikilta toimialoilta.

Hyvinvointiryhmän jäsenet vuosina 2022–23:

Kunnanjohtaja Erika Strandberg, puheenjohtaja
Hyvinvointijohtaja Bo-Eric Ahlgren, sihteeri
Perusopetusjohtaja Kim Bredenberg
Projektikoordinaattori Sven Ivars
Ruokahuolto- ja siivouspäällikkö Birgitta Parikka
Kulttuurisihteeri Hanna Ödling-Rinne
Aluepäällikkö Niina Hemming (Varha)
Varhaiskasvatusjohtaja Janni Ölander
Perhekeskuspäällikkö Annette Karlsson (Varha)
Yhdistyskoordinaattori Jill Karlsson

Hyvinvointi käsitteenä

Hyvinvointi on laaja ja moniulotteinen käsite. Siksi sen yksiselitteinen määrittäminen on vaikeaa ja sen mittaaminen monin tavoin haasteellista. Ihmisten hyvinvointia ei voida kuvata yksittäisillä tunnusluvuilla, vaan hyvinvoinnin ja elämälaadun mittaamiseen on etsittävä useampia indikaattoreita. Pohjimmiltaan kyse on subjektiivisesta käsitteestä, jonka perustana ovat hyvinvoinnin ulkoiset edellytykset ja kokemuseräiset tekijät.

Hyvinvointi tarkoittaa eri asioita elämän eri vaiheissa oleville ihmisille. Tässä hyvinvointikertomuksessa hyvinvointia lähestytään eri elämänvaiheiden kautta. Hyvinvointi koostuu yleisesti terveydestä ja sosiaalisista tekijöistä. Hyvinvointi syntyy yhdessä ihmisten oman toiminnan, lähiympäristön, palvelujärjestelmän ja yhteiskuntapolitiikan tuloksena. Hyvinvointiin kuuluu myös ihmisten kyky selviytyä arjessa itsenäisesti, turvallisesti, terveellisesti ja sosiaalisesti sekä viihtyisä asumis- ja toimintaympäristö.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kunnan perustehtäviin. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä painottaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteiden ja johtamisen kehittämistä. Johtamiskäytäntöjen tulee kattaa koko kuntaorganisaatio ja mahdollistaa yhteistyö myös ulkopuolisten toimijoiden ja alueellisten organisaatioiden kanssa. Tavoitteena on, että kaikki pyrkivät yhdessä edistämään terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Jotta tämä olisi mahdollista, tarvitaan yhä enemmän tietoa väestöstä ja väestöryhmistä sekä tietoa niistä aiheista, joihin voidaan vaikuttaa päätöksenteolla ja palveluilla.

Terveyden edistämiseen kuuluu kaikki sellainen toiminta, joka parantaa terveyttä ja toimintakykyä sekä vähentää terveydellisiä ongelmia ja eri väestöryhmien välisiä terveyseroja. Tähän kuuluu myös järjestelmällinen terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiin vaikuttaminen, kuten elintavat ja elämänhallinta, elinolosuhteet ja -ympäristö sekä palvelujen saatavuus.

Rakenne ja menetelmä

Kemiönsaaren kunnassa on vuodesta 2017 lähtien laadittu yhtenäinen hyvinvointikertomus. Hyvinvointiin liittyviä tilastotietoja on raportoitu eri ohjelmissa ja katsauksissa ikä- tai teemaryhmittäin. Hyvinvointikertomuksen laadinnassa on hyödynnetty valtakunnallisen sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoritietoja. Sähköiseen hyvinvointikertomukseen on koottu satoja kunnallisia ja alueellisia terveyden ja hyvinvoinnin indikaattoreita, jotka on saatu virallisista tilastolähteistä, kuten Tilastokeskuksen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tilastoista. Aineiston avulla voidaan vertailla kuntia keskenään ja muodostaa aikasarjoja.

Indikaattorit on valittu siten, että saadaan mahdollisimman kattava kuva kunnan eri väestöryhmien hyvinvoinnista ja kunnan omista erityispiirteistä.

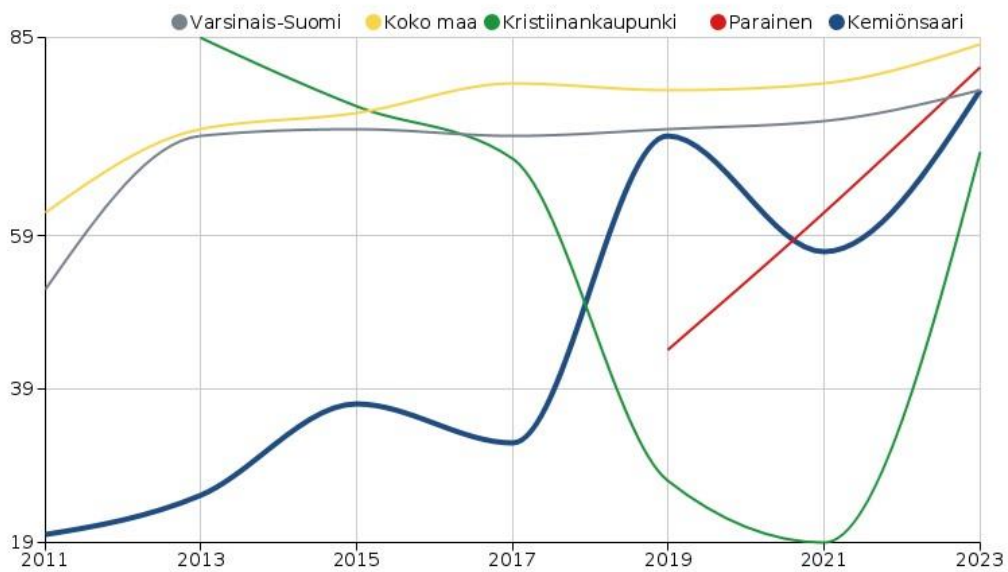
Väliraportissa on kullekin ikäryhmälle valittu 2-7 indikaattoria missä on tapahtunut suuria tai mielenkiintoisia muutoksia kahden viimeisen vuoden aikana. Vertailukunnat ovat samat kuin hyvinvointikertomuksessa, eli naapurikunta (Parainen) sekä kooltaan ja kielirakenteeltaan Kemiönsaaren verrattavissa oleva kunta (Kristiinankaupunki). Keskiarvoa edustaa Varsinais-Suomen maakunta. Ajallisesti vertailu kattaa 11-12 vuoden ajanjakson.

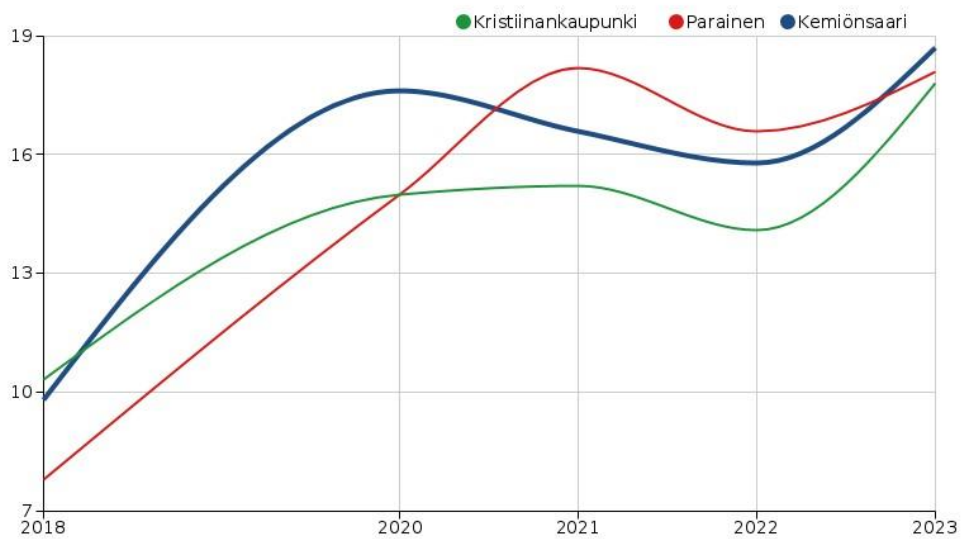
2. Talous ja elinvoima

Indikaattorit

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa, TEA pistemäärä

Hyte-kerroin euroa/asukas

Analyysi

Tea-viisarin pisteet esittävät kunnan terveyttä edistävän toiminnan ja työn laatua ja monipuolisuutta. Tea-viisarilla voi tehdä vertailuja muihin kuntiin, maakuntiin sekä koko maahan. Tea-pisteitä mitataan liikunnasta, perusopetuksesta, kulttuurista sekä kunnanjohtosta. Tea-viisarin pisteet vaikuttavat myös Hyte-kertoimeen. Liikunnan, perusopetuksen sekä kulttuurin saralla ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Niissä kaikissa on koko maata paremmat pisteet, ja kärkisijoitus vertailukuntien kanssa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohtossa-tulokset ovat selkeästi paremmat kuin vuonna 2021. Pisteet ovat nousseet 57 - 78 ja taso on nyt sama kuin Varsinais-Suomessa.

Hyte-kerroin, joka perustuu Tea-pisteisiin ja asukkaiden hyvinvointiin, on noussut 15,8€ 2022 -> 18,7€/asukas 2023. Suurin syy tähän n. 19 000 € valtionosuuksien nousuun on liikastumisonnettomuuksista johtuvat hoitovuorokaudet. Myös kunnanjohton Tea-pisteet ovat vaikuttaneet tähän nousuun.

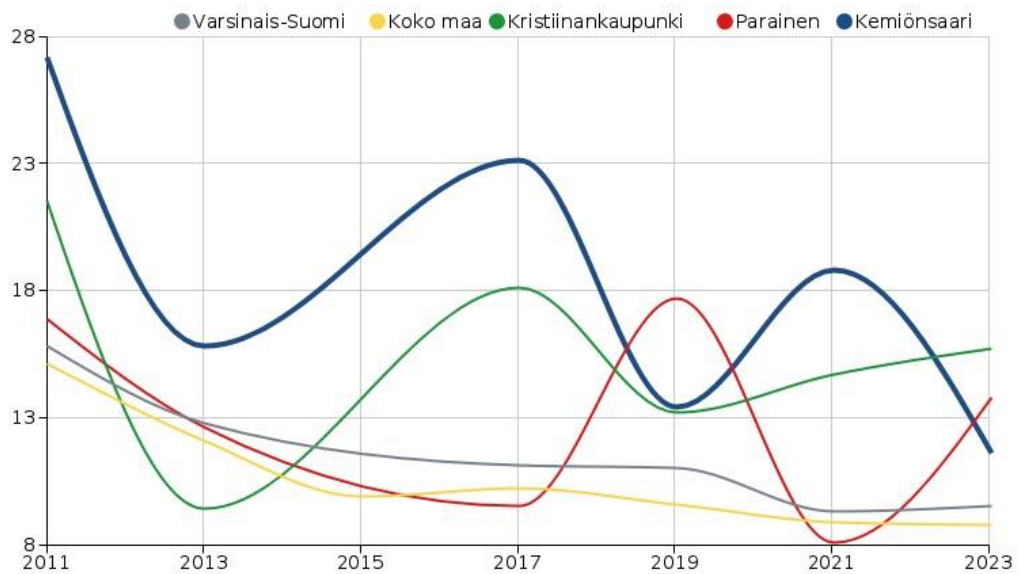

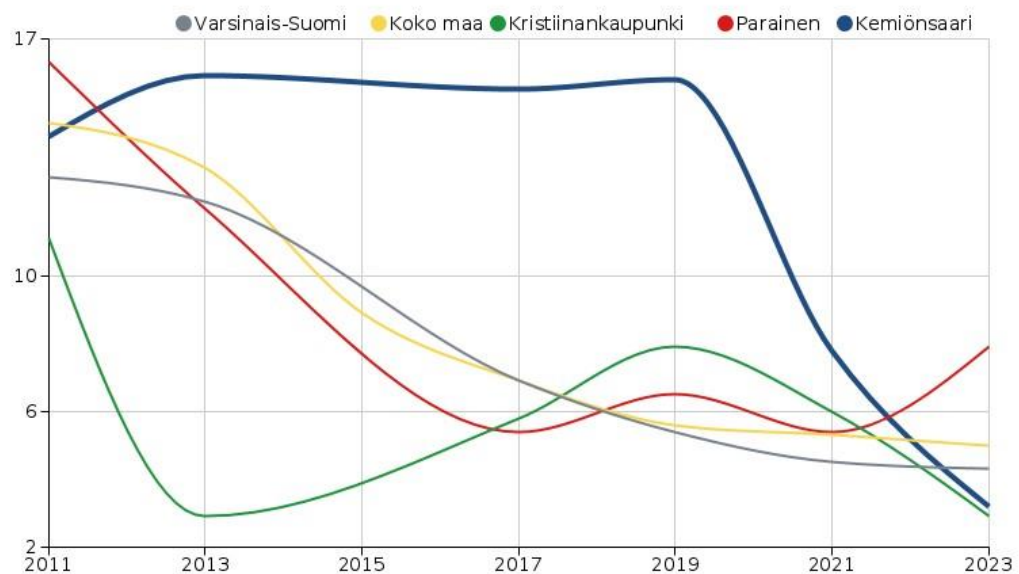
3. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Indikaattorit

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8-9 luokan oppilaista

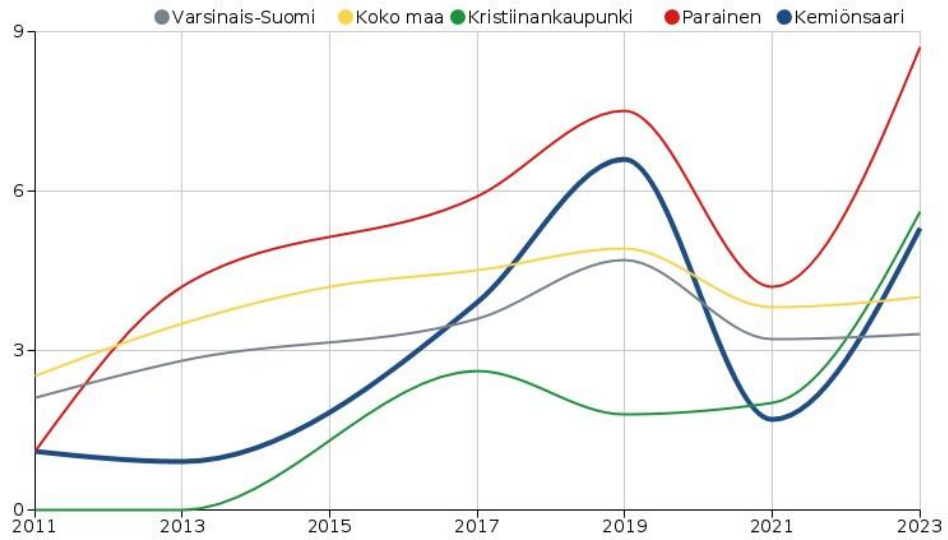

Tupakoi päivittäin, % 8-9 luokan oppilaista

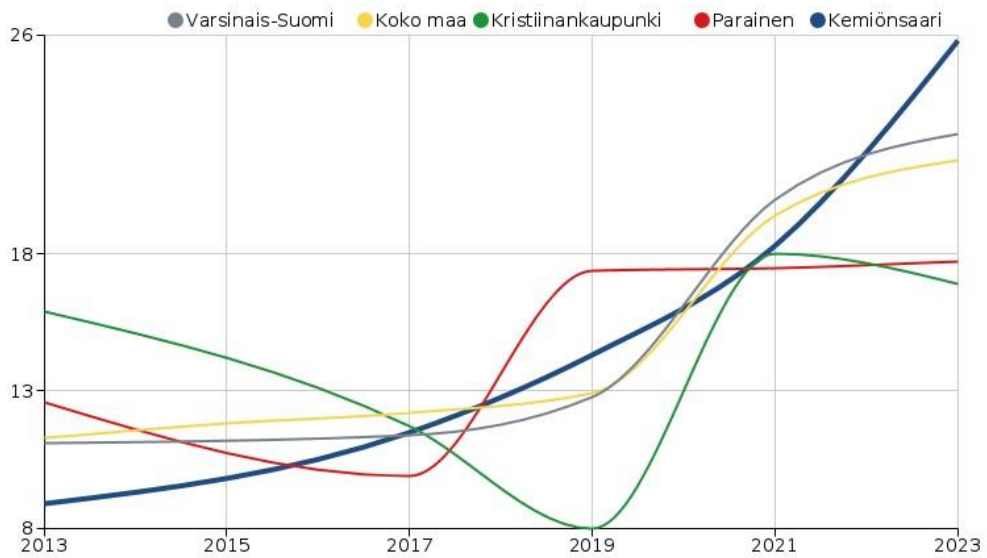

Nuuskaa päivittäin, % 8-9 luokan oppilaista

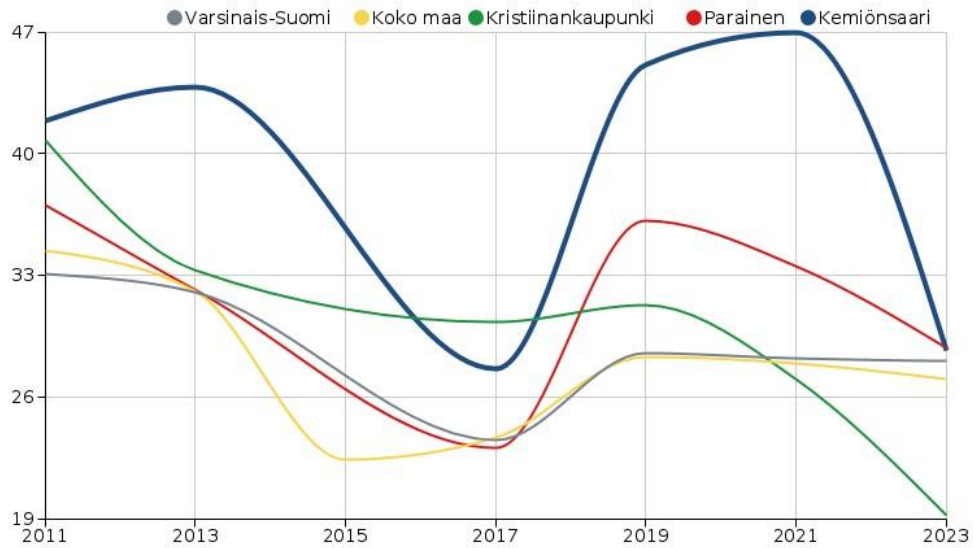
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8-9 luokan oppilaista

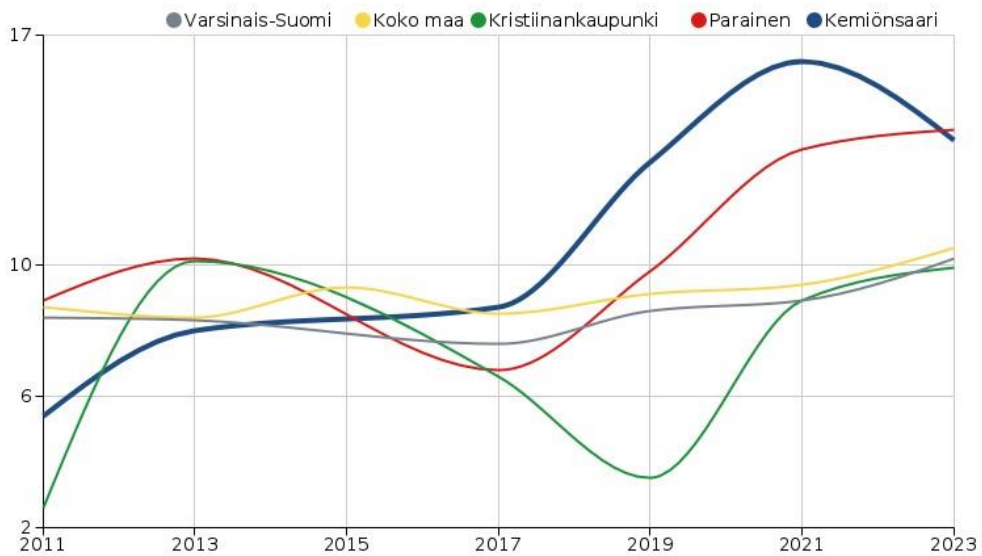

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h viikossa, % 8-9 luokan oppilaista

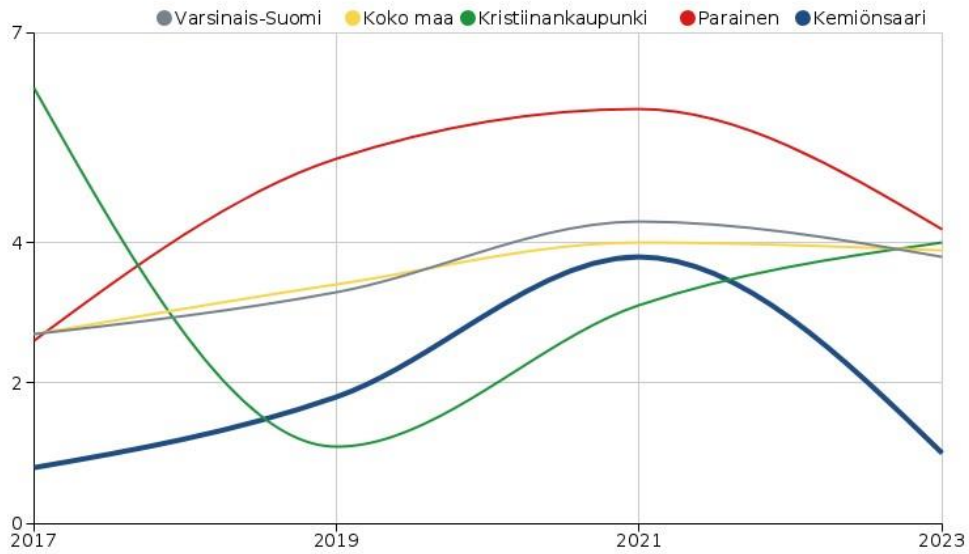

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8-9 luokan oppilaista

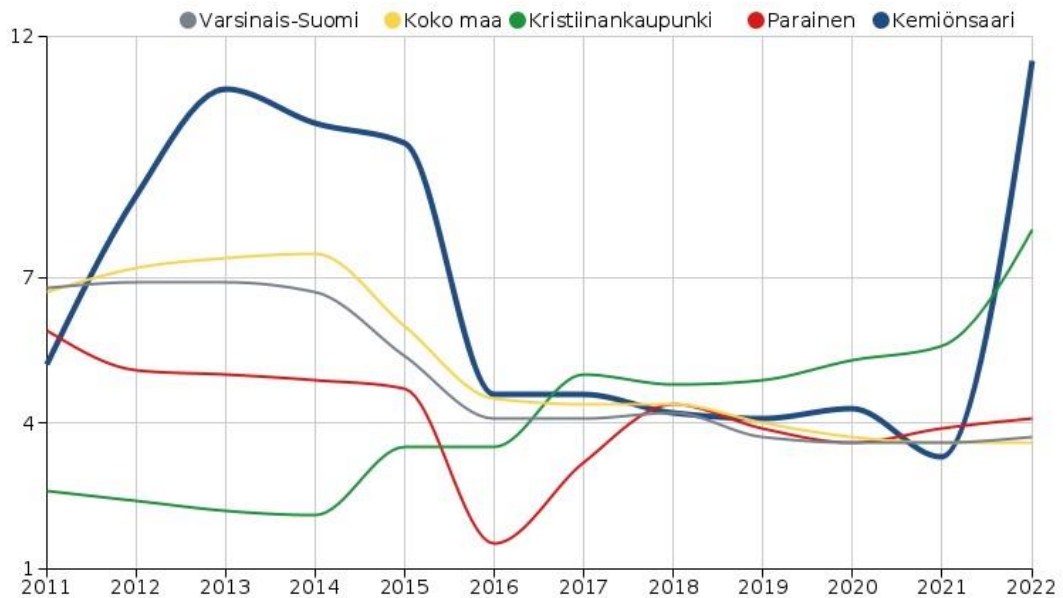

Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4-5 luokan oppilaista

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-17 vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

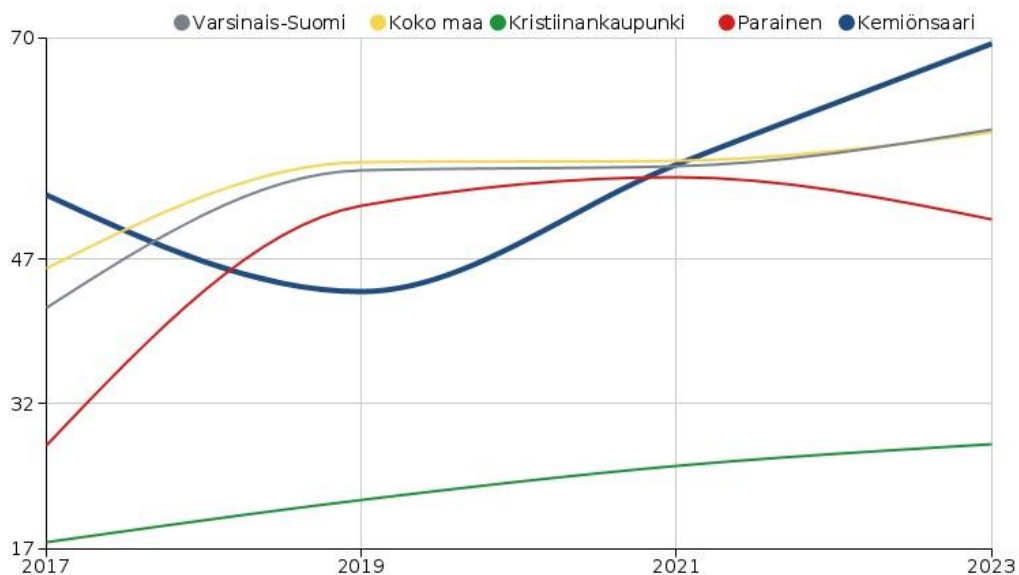
Analyysi

Kaikkien päihteiden käyttö on vähentynyt selvästi luokilla 8-9, paitsi päivittäinen nuuskaaminen. Fyysinen aktiviteetti on myös lisääntynyt, erityisesti kun tarkastellaan pitkäaikaisesta näkökulmasta. Myös yksinäisyys näyttää olevan paremmalla tolalla kuin vuonna 2021. Luokilla 4-5 on erityisen alhainen tulos yksinäisyydelle (1%). Huolestuttavaa on, että luokat 8-9 jatkavat nousua kohtalaisen tai vaikean ahdistuksen indikaattorilla. Vaikka kouluruoka on pärjännyt hyvin indikaattoreilla, on ylipainoisten oppilaiden prosentti edelleen korkealla verrattuna vertailukuntiin (29,1%). Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määrä on noussut merkittävästi 2021-2022.

4. Nuoret ja nuoret aikuiset

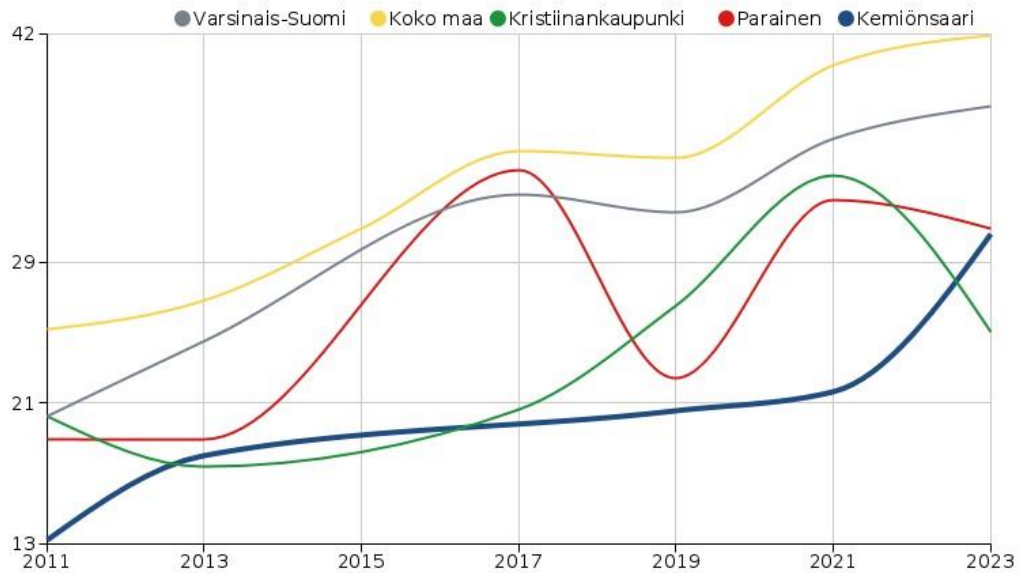
Indikaattorit

Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

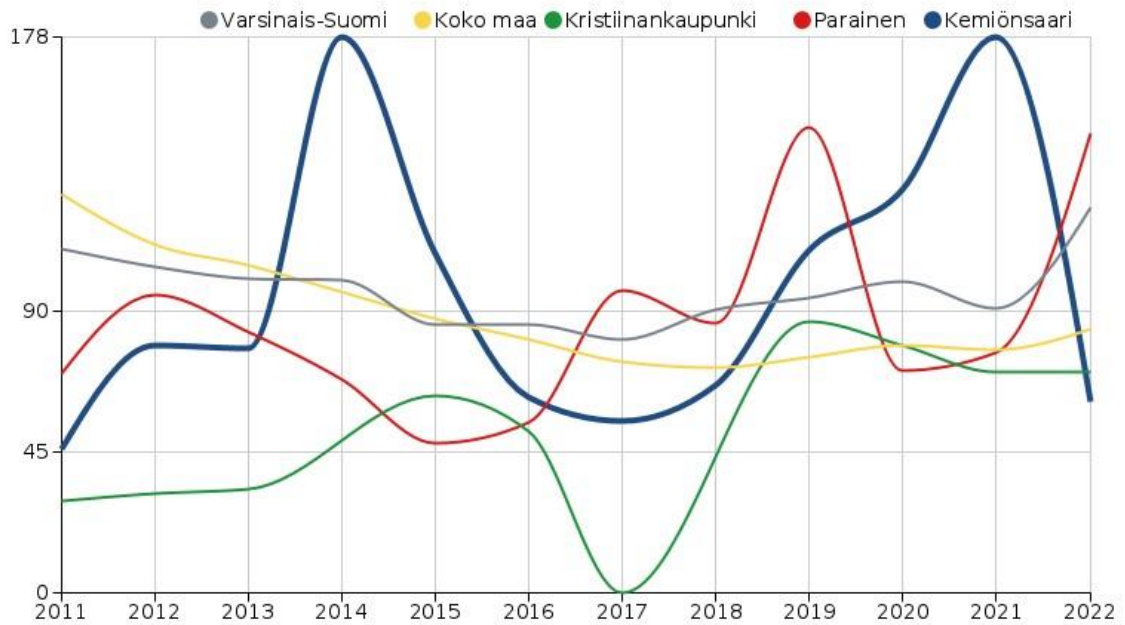

Raittius, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15-17-vuotiaat/1000 vastaavanikäistä

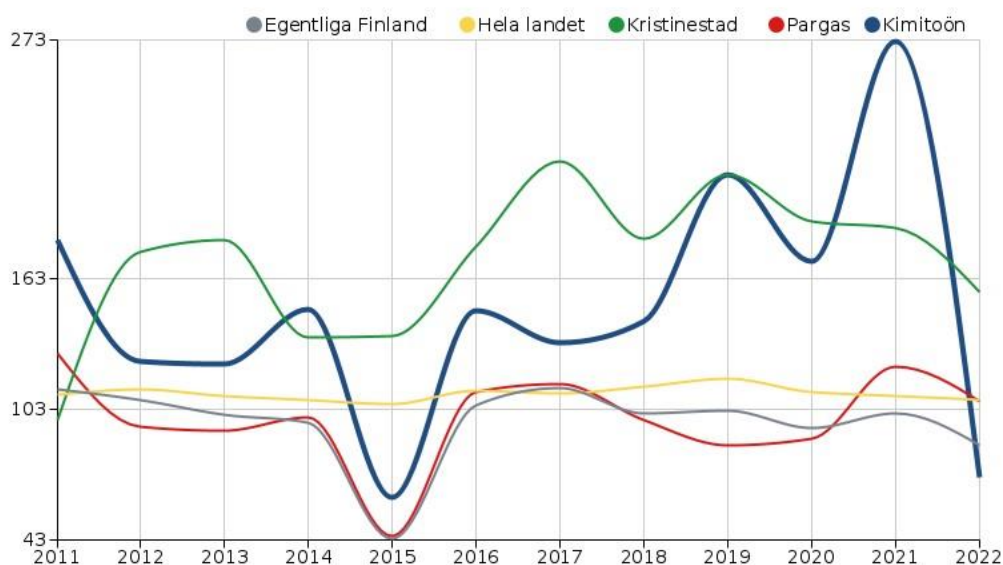
Analyyysi

Ikäryhmän pienuuden vuoksi on vaikeaa löytää luotettavia tuloksia. Mainita voi kuitenkin, että raittiuden trendi nousee jatkuvasti. Erityisesti vuodesta 2021 vuoteen 2023 on raittiusindikaattori parantunut huomattavasti 21,6% -> 31,6%. Kemiönsaarella on hyvät tulokset myös turvallisuusindikaattorin ”rikollisista syyllisiksi epäilty 15-17 vuotiaat”. Huolta herättävää tässä ikäryhmässä on ”omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita”-indikaattori. Tämän lisäksi lukion oppilaat eivät ole yhtä tyytyväisiä elämäänsä nyt kuin vuonna 2021. Tämä käyrä on laskenut vuoden 2019 84% samalle tasolle kuin 2017 68,8%.

5. Työikäiset

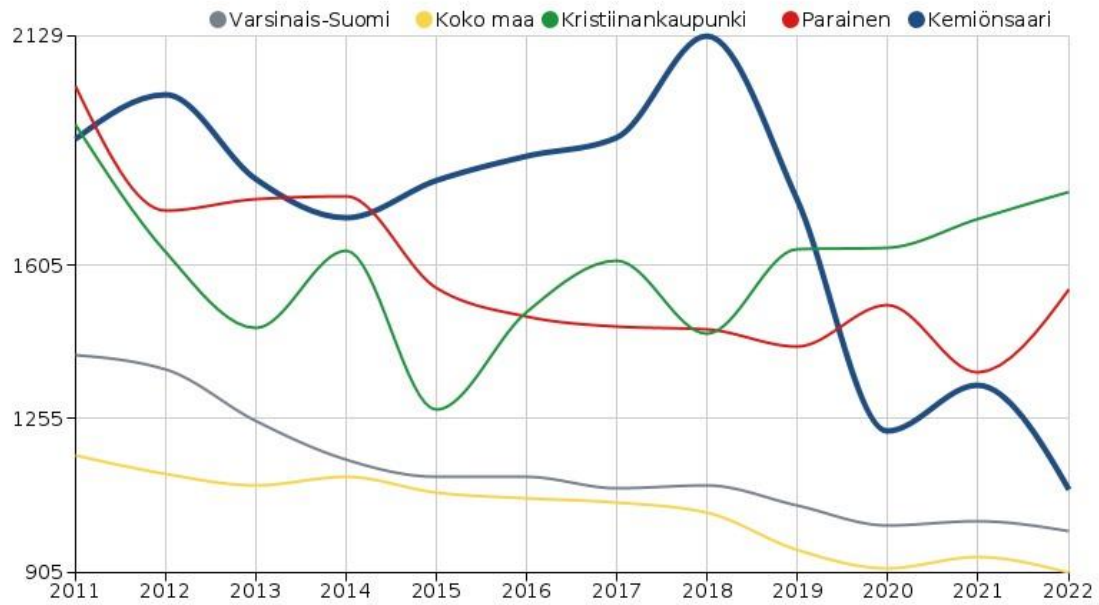
Indikaattorit

Kaatumisista johtuneet hoitajakset per 10 000 asukasta

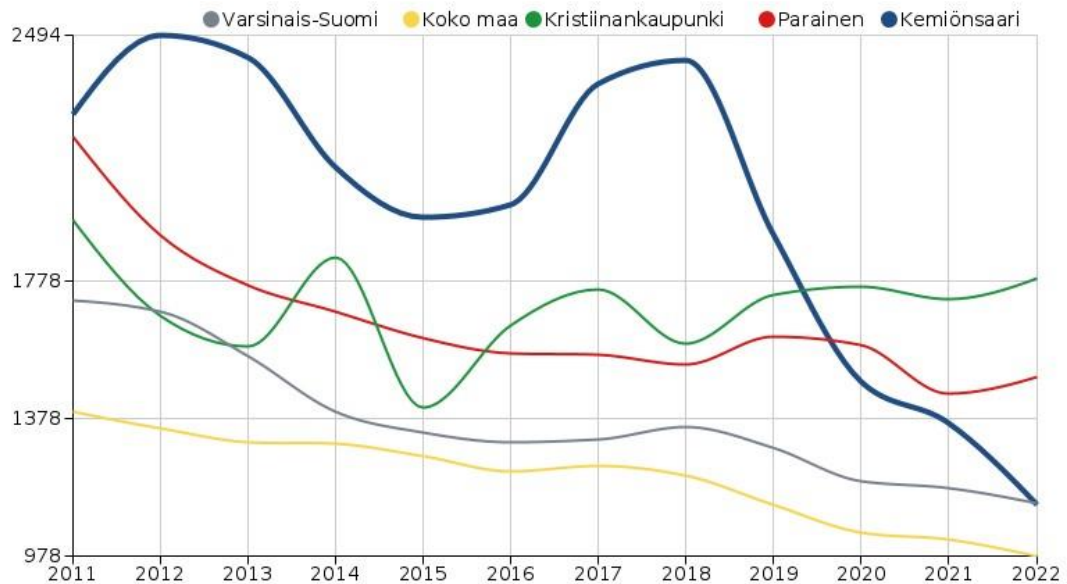

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15-49 -vuotiailla/1000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50-64 -vuotiaat/1000 vastaavanikäistä

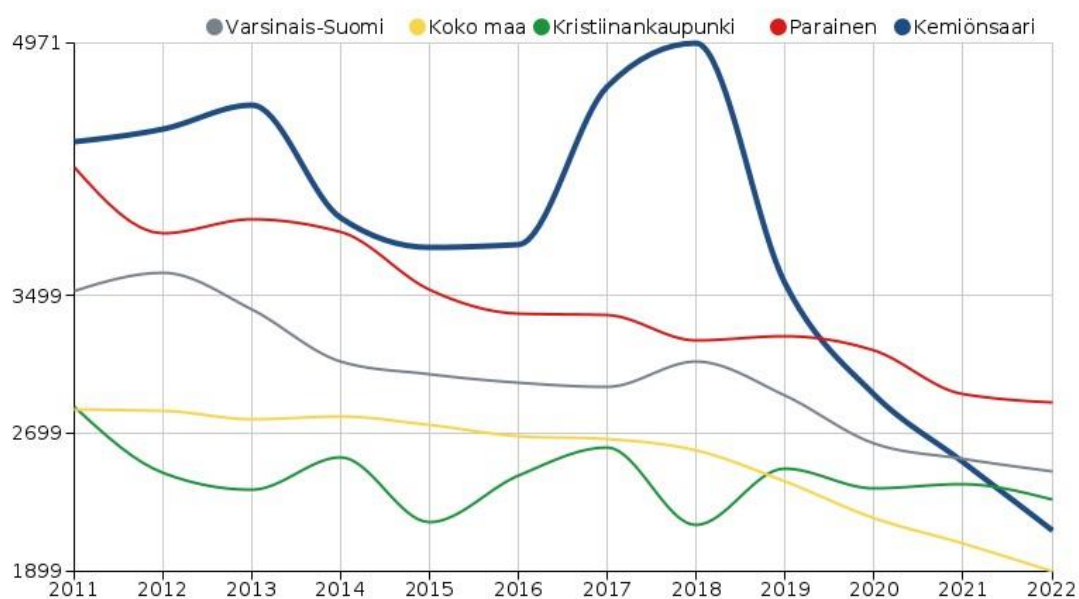
Analyyysi

Tässä ikäluokassa ei ole suuria muutoksia vuodesta 2021 vuoteen 2022. Vuoden 2023 tulokset eivät ole vielä saatavilla (2/2024). Mainittavaa on kuitenkin, että kaatumisista johtuvat hoitajaksot ovat vähentyneet reilusti Kemiönsaaren osalta. Tämä on myös tulosindikaattori hyte-kertoimeen, ja on vaikuttanut siihen paljon. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit kaikilla työikäisillä jatkaa myös laskuaan. Trendi on ollut vallitseva vuodesta 2018, ja siitä lähtien laskenut n. 45%.

6. Ikäihmiset

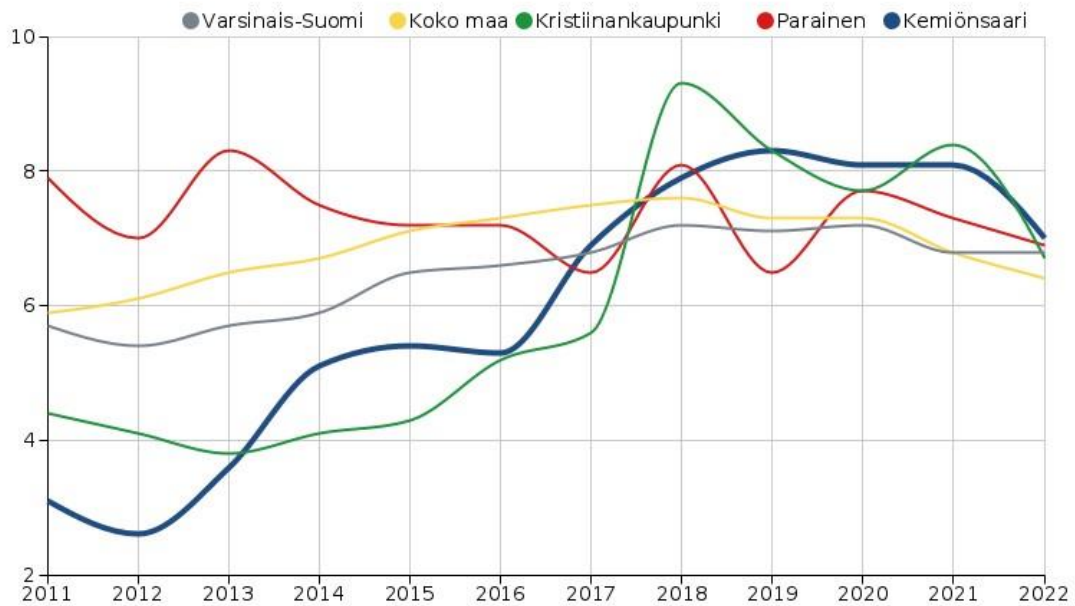
Indikaattorit

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä/1000 vastaavanikäistä

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asukkaat 31.12., %
vastaavanikäisestä väestöstä

Analyysi

Ikäihmiset seuraavat pitkälti koko maan ja vertailukuntien käyriä eri indikaattoreissa. Avohoidon lääkärikäynnit ovat vähentyneet reippaasti viimeisen vuoden aikana. Vuonna 2018 Kemiönsaaren tulos oli 4971 käyntiä verrattuna vuoteen 2022 jolloin käyntejä oli vain 2133. Paraisilla ja Kristiinankaupungilla on pieni kasvu lääkärikäynneissä, kun taas Kemiönsaarella, Varsinais-Suomella ja koko maalla on käyrä laskenut. Kemiönsaarella osasy tähän voi myös olla lääkäripalveluiden saatavuus.

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asukkaat-indikaattori näyttää, että käyrä hieman laskee vuoden 2019 jälkeen. Mielenkiintoista on, että Kemiönsaarella oli pienin määrä iäkkäitä tehostetussa palveluasumisessa vuonna 2011. Kaikki vertailukunnat ovat nyt hyvin lähellä toisiaan.

7. Yhteenveto

Vuoden 2022 ja 2023 tulosindikaattoreiden perusteella voidaan sanoa, että Kemiönsaari kulkee oikeaan suuntaan. Erittäin positiivista on, että Hyte-kerroin on noussut vuoden 2018 luvusta 9,8€/asukas 18,7€/asukas vuonna 2023.

Ikäryhmässä lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet on Kemiönsaarella selkeästi parhaat tulokset päihteiden käyttöön ja fyysiseen aktiviteettiin liittyen, siitä lähtien kun THL aloitti kouluterveyskyselyt. Mielensterveys, erityisesti 8-9 luokan tytöillä, sekä ylipaino 8-9 luokan pojilla herättää kuitenkin huolta. Erityisesti, kun käyrä tuntuu nousevan vuosi vuodelta. 8-9 luokkien yksinäisyyden tarkempi analysointi näyttää, että tytöillä on enemmän kavereita kuin pojilla. Vaikka kokonaisprosentti on laskenut hieman, on poikien yksinäisyys noussut 14% 19% vuosien 2021 ja 2023 välillä. Koulukiusaaminen on hieman laskenut vuosiluokilla 4-5 ja hieman lisääntynyt luokilla 8-9. Kemiönsaaren oppilaat 8-9 luokilla sekä lukion 1-2 eivät ole yhtä tyytyväisiä elämäänsä nyt kuin esimerkiksi vuonna 2021. Vertailukunnista Kemiönsaaren 8-9 luokkalaiset ovat kuitenkin tyytyväisimpiä elämäänsä, ja lukiolaiset ovat keskellä kolmannella sijalla.

Muista ikäryhmistä löytyy hyvin vähän mielenkiintoisia indikaattoreita. Mielenkiintoiset indikaattorit ovat tiivistettynä analyysien lopussa jokaisessa ikäryhmässä.

